

مشخص برای توسعه دولت الکترونیک در ایران اصلی‌ترین مشکل توسعه دولت الکترونیک است. عدم توسعه دولت الکترونیک علاوه بر اثرات منفی اجتماعی، درآمد سرانه، رشد اقتصادی و درآمدهای مالیاتی کشور را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد. این در حالی است که در شرایط تحریم و کاهش درآمدهای نفتی، افزایش درآمدهای مالیاتی برای اقتصاد کشور ضروری است. برای رفع چالش‌های توسعه دولت الکترونیک در ایران این پیشنهادها ارائه می‌شود:

- معرفی متولی واحد برای توسعه و تحول دولت الکترونیک: شناسایی سازمان فناوری اطلاعات به‌عنوان متولی استقرار دولت الکترونیک و دادن اختیارات فراسازمانی به آن با هدف حذف استقرار بخشی دولت الکترونیک در وزارتخانه‌های مختلف می‌تواند روند تحول دولت الکترونیک را در کشور تسریع بخشد. در همین راستا، تعیین متولی پروژه‌های شهر هوشمند در کشور و آغاز پیاده‌سازی اقدام‌های لازم برای هوشمندسازی شهرهای بزرگ و دارای قابلیت هوشمندسازی در کشور می‌تواند به ارتقای جایگاه ایران در شاخص دولت الکترونیک کمک کند.
- ایجاد پنجره واحد: ایجاد پنجره واحد برای ارائه تمام خدمات دولتی با استفاده از سیستم‌های احراز هویت و اعتبارسنجی مرکزی از گسترش بازار غیررسمی در حوزه دولت الکترونیک جلوگیری می‌کند و سوءاستفاده‌های احتمالی را کاهش می‌دهد.
- ارتقای وبسایت‌های ملی و محلی: با توجه به اهمیت زیرشاخص خدمات آنلاین در شاخص توسعه دولت الکترونیک از یک سو و وضعیت

شکل از حکومت‌داری، شهروندان را از مصرف‌کنندگان منفعل خدمات دولتی به بازیگران فعال تبدیل می‌کند. این مشارکت فعال احتمال نارضایتی‌ها و اعتراضات و شورش‌های اجتماعی و متعاقب آن، احتمال ناامنی‌های اقتصادی ناشی از آنها را کاهش می‌دهد.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

دولت الکترونیک ابزاری برای بهبود ارائه خدمات عمومی، افزایش مشارکت مردم، افزایش شفافیت، پاسخگویی و در نهایت، بهبود زندگی برای همه است. پیشرفت و ارتقای سطح دولت الکترونیک در یک کشور، فرصت‌ها و خدمات مثبت فراوانی را برای دولت و شهروندان آن فراهم می‌کند. این خدمات و فرصت‌ها در چهار دسته دولت به دولت، دولت به شهروندان، دولت به صاحبان کسب‌وکارها و دولت به کارمندان گنجانده می‌شود. گزارش ۲۰۲۰ سازمان ملل نشان‌دهنده بهبود بیشتر روند جهانی توسعه دولت الکترونیک و انتقال بسیاری از کشورها از سطوح پایین‌تر EGDI به سطوح بالاتر آن است، در این بین، قاره آسیا نیز میانگین ارزش EGDI خود را از ۰/۵۷۷۰ در سال ۲۰۱۸ به ۰/۶۳۷۳ در سال ۲۰۲۰ افزایش داده و به دومین قاره پیشرفته در توسعه دولت الکترونیک تبدیل شده است. براساس این گزارش، ایران در شاخص توسعه دولت الکترونیک، از در بین کشورهای عضو سازمان ملل رتبه ۸۹ را به‌دست آورده است. علاوه بر چالش‌های سازمانی، اقتصادی، دموکراتیک و فناورانه، نبود یک متولی

- شفیعی زاده، رضا، ۱۳۸۴، چالش‌ها و راهکارهای
فراروی دولت الکترونیک، نشریه مدیریت، شماره ۹۹
و ۱۰۰

- Un, 2020, E-Government survey 2020,
Department of economic and social affairs.
<https://www.un.org>

نامطلوب ایران در این زیرشاخص، بهبود ویژگی‌های
فنی وبسایت‌های ملی و محلی اعم از
وبسایت‌های وزارتخانه‌ها، دستگاه‌های اجرایی،
استانداری‌ها، شهرداری‌ها و... به‌منظور بهبود وضعیت
زیرشاخص خدمات آنلاین پیشنهاد می‌شود.

- بهبود زیرشاخص زیرساخت مخابرات ایران:
کاهش قیمت‌ها، افزایش حجم و سرعت بسته‌های
ارایه خدمات، افزایش پوشش شبکه، افزایش قابلیت
اطمینان دسترسی بی‌سیم، افزایش حریم خصوصی و
مسائل امنیتی دسترسی بی‌سیم به‌منظور افزایش
پذیرش کاربران و کاهش هزینه‌های خدمات تلفن
همراه، ارتقای کیفیت خدمات ارائه شده و ارایه
سرویس‌های متنوع به مشترکان، کاهش هزینه‌های
دسترسی به اینترنت و... از جمله راهکارهای عملیاتی
برای عملکرد موفقیت‌آمیز ایران در زیرساخت‌های
مخابراتی است.

منابع

- آتشک، محمد و ماه زاده، پریسا، ۱۳۸۶، دولت
الکترونیک در ایران: وضعیت موجود و چشم انداز،
کنفرانس بین‌المللی شهر الکترونیک تهران.
- سازمان فناوری اطلاعات ایران، ۱۳۹۸، گزارش
وضعیت سرویس‌ها و خدمات دولت الکترونیک در
شش ماهه اول سال ۱۳۹۸، تهران.
- مرکز ملی فضای مجازی، ۱۳۹۸، توسعه دولت
الکترونیک در ایران، تهران